

Summary

A new site, only tentatively dated so far to the Neolithic or Eneolithic, was discovered during a rescue excavation in Ostrovačice (Brno-Country District).

Alžběta Čerevková, Katarína Čerňavová

Přerov (okr. Přerov)

Ul. Dvořákova, parc. č. 2559/1.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4578786N, 17.4752669E

V prosinci 2020 realizovali pracovníci Muzea Komenského v Přerově, p. o., první etapu záchranného archeologického výzkumu na ploše nově budovaného parkoviště v areálu přerovské nemocnice. Areál nemocnice se nachází na levém břehu řeky Bečvy při východním okraji městské zástavby. Jde o mimořádně exponovanou lokalitu situovanou na staré říční tzv. Radslavické terase, která o několik metrů nápadně převyšuje prostor říční nivy. Nadmořská výška polohy se pohybuje okolo 220 m.

První archeologické nálezy na lokalitě byly zaznamenány v souvislosti s výstavbou nemocnice v roce 1937, kdy byla nalezena raně středověká nádoba a kostěná brusle. V letech 1964–1965 došlo při úpravě teras v zahrádkářské kolonii pod nemocnicí „Za kapličkou“ k nálezům zlomků keramiky ze starší doby železné a raného středověku (Jašková 1970, 121–122).

Z předběžných výsledků první etapy současného záchranného archeologického výzkumu vyplývá, že nápadná koncentrace nálezů se nacházela až v úrovni samotného podloží, případně v půdním horizontu, který na něj nasedal. Intaktní podloží tvořily písčito-jílovité sedimenty světle žlutohnědého zabarvení. Nejvíce neolitických nálezů bylo zaznamenáno na ploše o rozměrech 5 × 5 m.

V náleзовém souboru převažují fragmenty neolitické tenkostěnné a silnostěnné keramiky. Silnostěnná keramika, zhotovená z hrubší keramické hmoty s výraznějším obsahem ostřiva, měla tmavě černošedou až hnědou barvu výpalu. Tenkostěnná keramika byla zhotovena z jemné plavené keramické hmoty světle šedé až hnědé barvy výpalu. Jednotlivé střepy pochází z polokulovitých nádob, jejichž povrch nesl rytou a vhloubenou výzdobu, kterou tvořily převážně ryté horizontální linie, na kterých byly umístěny notové značky kruhového či oválného tvaru.

Výzdoba keramiky umožňuje datovat získaný materiál do mladšího stupně kultury s lineární keramikou, fáze IIb. Kromě neolitické keramiky se podařilo v místě budovaného parkoviště zachránit také několik kusů kamenné štípané industrie (čepele, škrabadlo). Nástroje byly zhotoveny ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury.

Na katastrálním území města Přerova jde o první výraznější doklad existence osídlení z doby staršího neolitu. Sídlištní aktivity kultury s lineární keramikou byly na levém břehu řeky Bečvy povrchovými sběry doloženy nejblíže na katastrech obcí Radslavice a Sušice u Přerova, na pravém břehu pak na katastrech přerovských místních částí Dluhonice, Předmostí a Lýsky (Schenk 2007, 224–229).

Literatura

Jašková, M. 1970: Archeologické nálezy z Přerova. In: B. Klíma, L. Hosák (eds.): *Dějiny města Přerova. Díl I.* Přerov: Městský národní výbor, 115–126.

Schenk, Z. 2007: Jihozápadní část Moravské brány v době kultury s lineární keramikou. In: R. Tichý (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 25. zasedání badatelů pro výzkum neolitu Čech, Moravy a Slovenska.* Hradec Králové 30. 10. – 2. 11. 2006. Archeologické studie Univerzity Hradec Králové, Svazek 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 211–244.

Summary

In 2020, a salvage excavation was conducted in Dvořákova Street in Přerov (Přerov District) in the area of a new parking lot built on the grounds of a local hospital. A later phase of the Linear Pottery culture occupation was newly detected at the site.

Zdeněk Schenk

Radslavice (k. ú. Radslavice u Přerova, okr. Přerov) „Záhonky“, parc. č. 540/36.

Neolit. Náhodný zásah/nález. Průzkum.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4792197N, 17.5342503E

V roce 2020 byl na katastru obce Radslavice u Přerova během povrchového sběru realizovaného spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., B. Gibalou získán ojedinělý nález kamenné štípané industrie z neolitu. Místo nálezu se nachází na zarovnaném povrchu staré říční Radslavické terasy, přibližně 1,5 km východně od obce Radslavice, v trati „Záhonky“. Jde o polohu na levém břehu uměle upraveného koryta potoka Libuše, která hraničí s katastrem obce Sušice u Přerova. Nadmořská výška polohy činí 230 m. Nalezeným předmětem je masivní kýlovité jednopodstavové jádro silicitu krakovsko-čenstochovské jury (obr. 18). Na povrchu jádra je místy zachována bílošedá kůra. Celková délka jádra činí 185 mm, šířka 76 mm, výška 98 mm. Hmotnost činí 1230 g. Svými rozměry se silicové jádro řadí mezi největší dosud nalezené exempláře z Přerovska.

Nález lze rámcově datovat do období neolitu a můžeme jej spojit se sídlištními aktivitami, které byly v roce 2020 lokalizovány na pravém břehu potoka Libuše na sousedním katastru obce Sušice u Přerova za pomoci ortomap terénu. Na snímcích jsou díky ideálnímu porostovému příznakům zřetelné i kúlové jámy místy uspořádané do paralelních řad, jež vytvářejí půdorys dlouhých neolitických staveb.

Obr. 18. Radslavice. Neolitické silicové jádro. Foto Z. Schenk.

Fig. 18. Radslavice. Neolithic core made from siliceous rock. Photo by Z. Schenk.